

Universiteter på dagsordenen i dansk udviklingsbistand

Af Lauritz B. Holm-Nielsen, formand for Danske Universiteters arbejdsgruppe vedr. udviklingslande, Fiolstræde 44, København K

I Danmark behøver man nærmest ikke sige det. Alle er efterhånden med på, at ambitiøse investeringer i forskning og uddannelse er en forudsætning for økonomisk vækst og langsigtet varetagelse af store samfundsproblemer.

Men det er ikke kun i Danmark, at der er behov for at fremme universitetssektoren, hvis der skal gang i væksten og velfærd for alle. Det er der i høj grad også i verdens udviklingslande. Her er der lang vej endnu, før universiteterne for alvor kan levere deres del til den sociale og økonomiske udvikling. Der er så at sige en enorm 'videnskløft' mellem verdens rige og fattige lande, som kalder på, at vi sætter fokus på forskning og uddannelse også i den danske strategi for udvikling.

Hvis vi skal bygge bro over denne kløft, handler det ikke alene om at overføre viden og teknologier fra Danmark til udviklingslandene. Det kræver, at landenes egne universiteter bliver bedre til at levere forskning af høj kvalitet, til at overføre ny viden til samfundet og til at uddanne dygtige unge mennesker inden for efterspurgte fag. Uden en sådan investering bliver det vanskeligt på langt sigt at løfte store udfordringer som fattigdomsbekæmpelse, økonomisk vækst, sundere miljø, bæredygtigt landbrug og sygdomsbekæmpelse. Stærkere universiteter kan desuden være med til at modvirke et af de helt store problemer i udviklingslandene, nemlig hjerneflugt. Gode forsknings- og uddannelsesmiljøer er en vigtig faktor, hvis et land skal kunne danne grobund for virksomheder, der lever af viden og innovation.

I Sverige og Norge har man i en årrække erkendt universiteternes potentiale til at fremme vækst og udvikling. Norge bruger omkring 400 mio. norske kroner årligt på at finansiere programmer og ordninger, der støtter forskning og højere uddannelse i udviklingslande. Sverige har også sat en tyk streg under universiteter i udviklingsbistanden og investerede sidste år én milliard svenske bistandskroner i forskning og universitetsuddannelse.

Danske Universiteter udgav sidste år en rapport med anbefalinger til, hvordan man kan styrke universiteternes rolle i udviklingsbistanden. Overordnet foreslår rapporten, at Danmark afsætter midler til langsigtede universitetssamarbejder, hvor også de danske universiteter i partnerskaber forpligter sig til at prioritere denne meget vigtige samfundsopgave og desuden opretter flere stipendier til unge forskere og studerende fra udviklingslande, der med fordel kan udnytte det danske uddannelsessystem til en del af deres uddannelse. Rapporten peger desuden på syv områder, hvor de danske universiteter kan spille ind med ekspertise og viden, hvis Danmark er klar til at indgå i forpligtende vidensnetværk med universiteter og forskningsmiljøer i udviklingslande.

Der er mange gode grunde til at rette blikket mod universitetssektoren i de politiske forhandlinger om den nye danske udviklingsstrategi. Oven i købet har de lande, som vi normalt sammenligner os med, gode erfaringer med at satse på forskning og uddannelse, og de danske universiteter er klar til at bakke op. Derfor lyder opfordringen til politikerne: Giv forskning og uddannelse en central plads i fremtidens udviklingsbistand. Det er vigtigt for bæredygtigheden i en langsigtet og ligeværdig udvikling.